

Recenze pro Český rozhlas Vltava – Blanka Fišerová: Pohřbívání aneb Zítř se bude pohřbívát všude. Slováké dívadlo Uherské Hradíště, světová premiéra 18. ledna 2014.

Pod názvem Pohřbívání aneb Zítř se bude pohřbívát všude uvádí Slováké dívadlo v Uherském Hradíšti první celovečerní hru české překladaťky, dramaturgyně a herečky Blanky Fišerové. Černou komedii, reflektující finanční i kulturní krizi dneška, připravil zdejší režisér a umělecký šéf Igor Stránský za dramaturgické spolupráce Ivy Šulajové. Podrobnosti přináší ve své recenzi náš spolupracovník David Kroča.

Název hradíšťské inscenace evokuje film z padesátých let Zítř se bude tančit všude, v němž se lidovou písní a tancem bojovalo za radostný život v socialismu. Rafinované ideologii podléhají také protagonisté hry Blanky Fišerové: slouží však tentokrát diktátu peněz a bezhlavě uvěří iluzi, že finanční krizi vyřeší razantní škrty v kultuře. Vždyť je to jednoduché, říká si primátor nejmenovaného města, když potřebuje ušetřit v rozpočtu zdejšího dívadla. Jmenuje ředitelem svého náměstka, nechá propustit umělecký soubor a pouze s technickým personálem secvičí premiéru své hry Pohřbívání, která se má stát úspěšným podnikatelským projektem. Z dívadla je rázem pohřební služba a klientům se nabízí poslední rozloučení přímo na dívadelních prknech.

Režisér Igor Stránský na černý humor Blanky Fišerové slyší. Ačkoliv hra ve finále vyznívá až depresivně, divák se vlastně po celou dobu více než dvouhodinového představení baví. Principy dívadla na dívadle, jichž režisér s oblibou využívá, totiž dovolují mířit také do vlastních, myšleno dívadelnických řad. Kupříkladu postava Jindřicha Schwarze v podání Josefa Kubánika připomíná režiséry, kteří jsou schopni šéfovat současně několika dívadlům, a figura emeritní členky činoherního souboru Zdislavy Chudé, kterou vytváří Jaroslava Tihelková, jako by z oka vypadla afektovaným herečkám.

Hradíšťský tým si pohrává nejen s nešvary dívadelníků a magistrátních úředníků, ale také s dívadelním prostorem. Hlavní dekorací ve výpravě Evy Jiřikovské jsou dřevěné rakve nejrůznějších velikostí, jež do sebe zapadají podobně jako dílky matřjošky. Reminiscence na ruskou hračku, připomínající suvenýry z kdysi jediných povolených zahraničních cest, zapadá do úsměvné nostalgické atmosféry, v níž se mísí vzpomínky na budování socialismu, polistopadové naděje i aktuální společenská deziluze. Zcizovací efekty dovolí zasáhnout do děje také skutečným technickým pracovníkům dívadla včetně zvukaře nebo osvětlovače.

Hradíšťský tým textu Blanky Fišerové všemožně pomáhá. Nejvíce je to patrné u protestsongů, jež byly dopsány dodatečně a trpí některými jazykovými nešvary, jako je